

Collegebesluit

Collegevergadering: 14 juni 2022

Zaaknummer : 1034156
Team : Ruimtelijk Beleid Heemstede
Portefeuillehouder : S.A. de Wit – van der Linden
Openbaarheid : Actief openbaar

ONDERWERP

Feestverlichting winkelgebieden van Heemstede

SAMENVATTING

Het college stemt in om in overleg en in samenwerking met de ondernemers een tijdelijk alternatief voor de feestverlichting Raadhuisstraat – Binnenweg voor aankomend jaar uit te werken. Het vraagstuk hoe en of we de feestverlichting willen faciliteren op de Raadhuisstraat – Binnenweg moet in breder perspectief worden gezien. Het belang van veiligheid en sfeer speelt ook in de andere winkelgebieden. Het college stemt in met het vervolgproces om beleid op te stellen over hoe de gemeente omgaat met feestverlichting in de Heemsteedse winkelgebieden vanaf 2023.

JURIDISCH EN BELEIDSKADER

- Beleidsplan Openbare Verlichting 2018-2022
- Visie Winkelcentra Heemstede 2016
- Actieplan Integrale Veiligheid 2020-2023
- Nota Duurzaam Heemstede 2020-2024

BESLUIT B&W

1. In te stemmen met het vervolgproces om een beleidslijn ‘feestverlichting voor alle winkelgebieden’ op te stellen.
2. In te stemmen met het voorstel om in overleg en in samenwerking met de ondernemers een tijdelijk alternatief voor de feestverlichting Raadhuisstraat – Binnenweg voor de periode oktober 2022 tot en met januari 2023 uit te werken.
3. Het besluit ter kennisgeving te brengen van de commissie Middelen (C-stuk).

AANLEIDING

Stedin heeft de voedingsaders van de feestverlichting op de Raadhuisstraat-Binnenweg om veiligheidsredenen op donderdag 24 februari 2022 afgekoppeld. Er is daardoor momenteel geen voeding voor de feestverlichting in het centrumgebied voor de volgende winterperiode. De Stichting BIZ Heemstede centrum heeft daarom in de commissie Middelen van 13 april 2022 gebruik gemaakt van het spreekrecht. De Stichting BIZ vraagt aan de commissie Middelen de aandacht voor de problematiek rond de feestverlichting in de Raadhuisstraat-Binnenweg. De commissie Middelen verzoekt daarom het college om:

1. geïnformeerd te worden over deze problematiek;
2. met een voorstel te komen waarin de verschillende oplossingsmogelijkheden worden besproken.

MOTIVERING

1.1. De gemeente Heemstede draagt zorg voor de fysieke veiligheid van de openbare ruimte

Op dit moment zijn er geen duidelijke beleidsregels over hoe ondernemers moeten omgaan met feestverlichting in de openbare ruimte in de winkelgebieden. Dit leidt tot verschillende constructies per winkelgebied. Wanneer gekeken wordt naar de veiligheidsnormen zijn niet alle constructies even wenselijk. Een van de doelen uit het *Actieplan Integrale Veiligheid 2020-2023* is het vergroten van de fysieke veiligheid in Heemstede. Het opstellen van beleid voor feestverlichting in de winkelgebieden draagt bij aan een veiligere openbare ruimte, doordat de gemeente duidelijke regels, kaders en richtlijnen opstelt voor het gebruik van feestverlichting.

1.2. De gemeente Heemstede streeft naar een florerende winkelstructuur voor de lange termijn

In het digitale tijdperk groeit de behoefte aan aantrekkelijke locaties voor ontmoeting en verblijf. De Visie Winkelcentra Heemstede benoemt dat winkelcentra met sfeer en beleving kansrijk blijven. Consumenten kiezen voor de winkelgebieden met meeste sfeer en beleving. De Winkelvisie richt zich op sfeer en beleving als een van de zeven aandachtspunten. Feestverlichting kan bijdragen aan een gezellige sfeer in de donkere feestmaanden. Het is wenselijk om feestverlichting in de winkelgebieden te borgen in beleid.

1.3. De gemeente Heemstede stimuleert een aantrekkelijk ondernemersklimaat

De aantrekkingskracht van een gebied is te herleiden tot vijf factoren volgens consumentenbeoordelingen, namelijk: bereikbaarheid, winkelaanbod, horeca en diensten, gevoelsleegstand en sfeer/beleving. Feestverlichting en (verlichte) versieringen verrijken de openbare ruimte op tal van manieren in de herfst- en wintermaanden. Deze toevoegingen verrijken de openbare ruimte met een andere aanblik en zorgen voor sfeer.

(Kerst)sfeer is een belangrijk criterium waarop bezoekers winkelcentra voorafgaand aan de feestdagen beoordelen. Een gezellige uitstraling zorgt voor extra bezoekers en klanten. Aantrekkingskracht en uitstraling vormen belangrijke factoren voor een aantrekkelijk ondernemersklimaat. Het opstellen van beleid voor feestverlichting in de winkelgebieden draagt bij aan deze ambitie.

1.4. Het huidige beleid geeft onvoldoende richting

De inrichting van de openbare ruimte is bepalend voor de beleving ervan. Verlichting is een onderdeel van deze beleving en vervult een vitale rol. We hebben vigerend beleid voor openbare verlichting: *Beleidsplan Openbare Verlichting 2018 – 2022*. Openbare verlichting moet bijdragen aan:

- De sociale- en verkeersveiligheid.
- Het creëren van sfeer / gezelligheid / identiteit.

Alhoewel feestverlichting bijdraagt aan het creëren van sfeer en gezelligheid, heeft de gemeente feestverlichting in de openbare ruimte niet expliciet opgenomen in het beleidsplan. Feestverlichting is evident anders dan openbare verlichting. Feestverlichting is incidenteel van aard. De gemeente realiseert de feestverlichting in de winkelgebieden niet: de ondernemers plaatsen en installeren zelf de feestverlichting. In veel winkelgebieden dragen de ondernemers zelf zorg voor de voeding van de feestverlichting. Echter wanneer de ondernemers feestverlichting in

de openbare ruimte ophangen, creëert dit een rol voor de gemeente. Om deze aspecten te borgen, is het belangrijk om apart beleid op te stellen voor feestverlichting in de winkelgebieden.

1.5. Het belang van veiligheid en sfeer speelt in alle winkelgebieden

Het vraagstuk of en hoe we de feestverlichting willen faciliteren op de Raadhuisstraat – Binnenweg moet in breder perspectief worden gezien. Andere winkelgebieden maken ook gebruik van feestverlichting. Het is een beleidsmatige keuze of de gemeente feestverlichting in de winkelgebieden wil faciliteren. Voorgesteld wordt om een beleidslijn op te stellen voor alle winkelgebieden. Er moet worden uitgegaan van een gelijkheidsbeginsel voor alle gebieden met een gelijk speelveld.

2.1. Het vraagt om zorgvuldigheid om een beleidslijn feestverlichting voor alle winkelgebieden op te stellen

Het is belangrijk om zorgvuldig te zijn in het opstellen van een beleidslijn feestverlichting voor alle winkelgebieden. We gaan in gesprek met verschillende belanghebbenden. Het is daarom niet haalbaar om voor oktober 2022 de beleidslijn feestverlichting en de uitvoering hiervan te realiseren. Het is daarentegen wel noodzakelijk om alvast een tijdelijk alternatief voor de feestverlichting te realiseren voor de Raadhuisstraat-Binnenweg voor het aankomende winterseizoen. Door het afkoppelen van de voedingsaders van de feestverlichting door Stedin, is er momenteel geen plan voor de feestverlichting in het centrumgebied voor de aankomende winterperiode. In de overige winkelgebieden is geen acute noodzaak voor een tijdelijk alternatief.

2.2. Het is niet haalbaar om een van de scenario's uit te voeren voor oktober 2022

De ondernemers van de Raadhuisstraat-Binnenweg hangen de feestverlichting elk jaar vanaf 1 oktober op. De constructie voor de feestverlichting in het centrumgebied was niet meer veilig volgens Stedin. Het college heeft een technisch onderzoek laten uitvoeren. Het onderzoek is samen met een oplegger terug te vinden in de bijlagen. Het doel van dit onderzoek was om verschillende scenario's in kaart te brengen om de feestverlichting te laten branden in het centrumgebied. Het onderzoek heeft drie scenario's uitgewerkt. Het is een technische opgave, waarbij veel werkzaamheden en/of vervolgonderzoek komt kijken. Het is niet haalbaar om de uitvoering voor oktober 2022 te realiseren als de raad besluit tot een van de scenario's. Daarom zorgen we samen met de ondernemers voor een tijdelijk alternatief voor de komende wintermaanden 2022/2023 voor de Raadhuisstraat-Binnenweg. Er is minder urgentie voor de overige winkelgebieden. De winkelgebieden worden in totaliteit meegenomen in de beleidslijn feestverlichting.

2.3. Het was mogelijk voor de ondernemers in de Raadhuisstraat-Binnenweg om de feestverlichting met een aparte kabel te voeden

De huidige situatie in het centrumgebied blijkt vanwege de veiligheid zeer ongewenst en niet toegestaan. De situatie is veranderd, zonder dat de ondernemers van de Raadhuisstraat-Binnenweg hier direct invloed op hebben. Het is niet proportioneel als de ondernemers alle kosten zelf moeten dragen voor een tijdelijk alternatief totdat een besluit komt over hoe de feestverlichting in alle winkelgebieden geborgd dient te worden Heemstede. De gemeente heeft vanuit het resterend krediet Winkelvisie nog middelen beschikbaar. Deze middelen gaan we in redelijkheid voor een tijdelijk alternatief inzetten.

KANTTEKENINGEN

De winkelgebieden hebben verschillende functies

De verschillende winkelgebieden hebben verscheidende functies. De Visie Winkelcentra Heemstede typeert de Zandvoortselaan West en de Jan van Goyenstraat als buurtverzorgend cluster: wijkcentra met een functie voor frequente benodigdheden en vooral gericht op omliggende wijken. De Visie Winkelcentra Heemstede bestempelt de Raadhuisstraat-Binnenweg als hoofdcentrum. Het centrumgebied heeft een functie voor zowel boodschappen, als winkelen en verblijf, waar ook maatschappelijke functies vestigen. Er zijn nog meer onderverdelingen te maken in bijvoorbeeld buurtcentrums (Zandvoortselaan West) en clustergebieden (Wilhelminaplein). Er is een onderscheid tussen de functies van de gebieden. Op basis hiervan kan de gemeente een keuze maken om onderscheid te maken of en hoe zij de feestverlichting faciliteert.

De gemeente stelt middelen beschikbaar voor een tijdelijke oplossing in de Raadhuisstraat-Binnenweg

De gemeente stelt middelen beschikbaar uit het resterende krediet Winkelvisie voor een tijdelijk alternatief voor de feestverlichting in de Raadhuisstraat – Binnenweg voor de wintermaanden 2022/2023. Dit betekent uitdrukkelijk niet dat de gemeente een definitieve oplossing financiert. Het college legt voor de definitieve beleidskeuze een voorstel voor aan de raad. De raad neemt uiteindelijk een beslissing over het definitieve beleid en de financiële invulling van een uiteindelijke oplossing.

Een tijdelijke oplossing betekent daarnaast extra kosten in de totale uitvoering. De ondernemers in het centrumgebied gebruiken de tijdelijke oplossing naar alle waarschijnlijkheid enkel in wintermaanden 2022/2023 voordat er een definitieve oplossing is voor alle winkelgebieden. De kosten voor de tijdelijke oplossing komen boven op de kosten in de totale uitvoering voor de feestverlichting. De kosten voor een tijdelijke oplossing moeten doelmatig en doeltreffend zijn.

FINANCIËN

De raad heeft op 1 juni 2017 ingestemd het Uitvoeringsprogramma visie winkelcentra Heemstede en hiervoor een krediet beschikbaar gesteld. De maatregelen uit het Uitvoeringsprogramma leiden tot versterking van de Heemstedse winkelgebieden. De Winkelvisie richt zich op sfeer en beleving als een van de zeven aandachtspunten. De bevoegdheid voor de uitvoering van de Winkelvisie ligt bij het college.

Tijdelijke oplossing

Het is op dit moment nog onduidelijk hoeveel middelen nodig zijn voor het tijdelijke alternatief in het centrumgebied voor de periode oktober 2022 tot en met januari 2023. Dekking kan worden gevonden uit het krediet winkelvisie. Afhankelijk van de mogelijke gebruiksduur van het alternatief kan dat door de kosten direct ten laste te brengen van het krediet winkelvisie (bij meerjarig gebruik) of door verlaging van het krediet winkelvisie (bij eenmalig gebruik) waarbij de door de verlaging vrijvallende kapitaallasten worden ingezet ter dekking van het alternatief. Een verlaging van het krediet winkelvisie wordt de raad voorgelegd in de documenten van de P&C cyclus (voor- of najaarsnota). De kosten voor een tijdelijke oplossing moeten doelmatig en doeltreffend zijn. Daarnaast delen we de kosten voor een tijdelijke oplossing samen met de ondernemers in het centrumgebied. Er wordt een plan voorgelegd aan het college om mee in te stemmen.

Collegebesluit

Collegevergadering: 14 juni 2022

Lange termijn oplossing

Voor de lange termijn oplossing leggen we een besluit voor aan de raad. De raad neemt de beslissing over het definitieve beleid en de financiële invulling van een eventuele oplossing.

Financiële consequenties gedekt?

Ja

PLANNING/UITVOERING

De gemeente richt een werkgroep op met ten minste een afvaardiging van de BIZ en de gemeente. Eventuele partijen die voor sfeer in het winkelgebied zorgen, of creatieve ideeën hebben, kunnen zich ook aansluiten bij de werkgroep. Deze werkgroep heeft tot doel om creatieve oplossingen te bedenken als alternatief voor de feestverlichting gevoed door een kabel, voor de wintermaanden 2022/2023. De tijdelijke oplossing moet passen binnen de gestelde kaders van de gemeente. De werkgroep komt uiterlijk medio juli 2022 met een definitief plan over hoe zij de sfeer willen bevorderen. De werkgroep legt dit plan voor aan het college. Het college beslist over het plan. De gemeente draagt vervolgens zorg om de uitvoering van de passende, creatieve oplossing te realiseren vóór oktober 2022. Het college brengt uiterlijk in het eerste kwartaal van 2023 een voorstel naar de raad over beleid voor feestverlichting in de winkelgebieden.

PARTICIPATIE EN COMMUNICATIE

De gemeente en de Stichting BIZ hebben structureel overlegd over het onderwerp feestverlichting. De gemeente zet het overleg met de Stichting BIZ en eventueel andere belanghebbenden voort in het vervolgproces. De gemeente brengt de betrokken partijen periodiek op de hoogte van ontwikkelingen.

DUURZAAMHEID

Duurzaamheid omvat verschillende aspecten. In het kader van feestverlichting gaat het onder andere om het aantal branduren. Scenario 2 uit het onderzoek sluit niet aan bij de duurzaamheidsdoelstellingen door het hoge aantal branduren ten opzichte van de toegevoegde waarde. Het is belangrijk om kritisch naar scenario 1 en 3 te kijken. Hergebruik van materialen heeft de voorkeur ten opzichte van het aanleggen van een nieuwe kabel. Er zijn op het gebied van sfeerverlichting continue ontwikkelingen, die een duurzamer alternatief kunnen vormen ten opzichte van voeding uit een kabel. We nemen daarom creatieve oplossingen mee in het vervolgtraject.

De definitieve oplossing moet bijdragen aan minder elektra verbruik in Heemstede. In het Uitvoeringsprogramma 2022-2023 van Heemstede Duurzaam staat opgenomen dat we jaarlijks 1,5% energie gaan besparen. Het alternatief voor de komende jaren moet bijdragen aan de CO2-reductie doelstellingen.

Daarnaast heeft de gemeente afspraken gemaakt over circulair inkopen in het Nationaal Grondstoffen akkoord en op MRA-niveau. Van belang is dat we bij de lange termijn investeringen maatschappelijk verantwoord inkopen. Dit nemen we mee in het voorstel voor de lange termijn oplossing.

Collegebesluit

Collegevergadering: 14 juni 2022

BIJLAGEN

1. **Onderzoek Nobralux** naar oplossingsmogelijkheden om de feestverlichting in de ontstane situatie te laten branden
2. **Oplegger onderzoek Nobralux**